

La participació social a les comarques de Lleida

Grup de recerca
**Anàlisi Social
i Educativa**

**Universitat
de Lleida**

www.grase.udl.cat

**Breu informe
desembre 2013**

Jordi Garreta
(Director del projecte),
Jordi Domingo,
Ramon Julià,
Núria Llevot,
Anna Mata,
Xavier Pelegrí.

Coordinadors de camp:
Ozgur Günes Ozturk,
Agustín González,
Mònica Macià
i Tété Kokouvi

I. Introducció metodològica.

L'objectiu principal d'aquest estudi era conèixer en quin grau participen socialment i s'impliquen en entitats i associacions els residents a les comarques de Lleida. La millor opció metodològica per assolir un objectiu així definit era la realització d'una enquesta que fos prou àmplia per a poder aprofundir en diferents segments de la població (per edat, sexe, lloc de residència, entre altres variables) amb un error estadístic baix. La mostra ha estat de 1.800 persones enquestades en totes les comarques de Lleida. Aquesta mostra s'ha confeccionat a partir del perfil de la població major de 16 anys que hi resideix. Breument, la mostra obtinguda ha tingut en compte el perfil d'edat de la població lleidatana, el sexe, la distribució comarcal de la població, el nombre d'habitants de les poblacions¹, la nacionalitat... Tot plegat fa que sigui molt representativa del conjunt de la població —amb un error estadístic molt baix, $\pm 2,2$ (en la situació de $p = q = 50\%$ i amb un marge de confiança del 95,5%).

L'enquesta s'ha fet seguint una estratègia de camp mixta: en un primer moment es va plantejar com telefònica però donat que la detecció dels perfils d'entrevistat varen ser cada vegada més concrets es va desplegar un treball de camp per entrevista personal. El treball empíric es realitzà entre el 15 de gener i 15 de març de 2013.

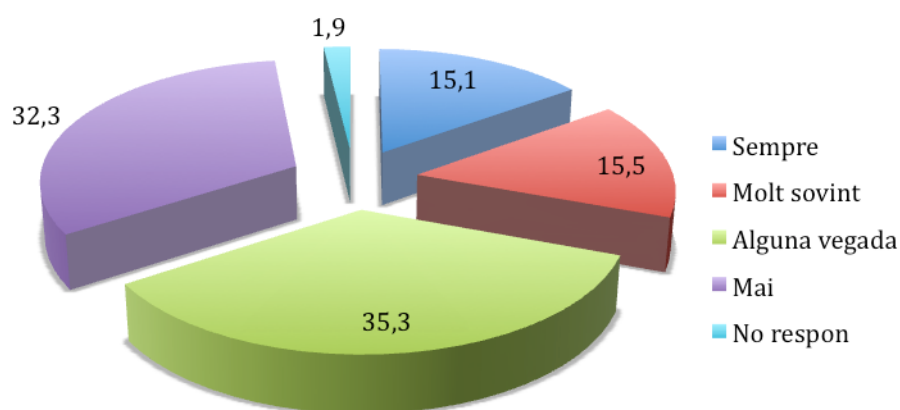
II. La participació social dels lleidatans.

Un dels interessos de l'enquesta fou aprofundir en la participació social. Una de les primeres qüestions realitzades es centrà en conèixer el grau d'assistència a activitats socials i culturals dels residents a les comarques de Lleida. Concretament, es preguntà si: “assisteix habitualment a les activitats socials i culturals que s'organitzen al seu poble/ciutat?”. Les respostes foren que el 15,1% diu que “sempre”, el 15,5% “molt sovint”, el 35,3% “alguna vegada” i el 32,3% “mai”. La mitjana $(2,14)^2$ indica que la participació es trobaria en conjunt en “alguna vegada”.

¹ S'han enquestat 273 persones en poblacions de menys de 1000 habitants, 388 en les de 1001 a 5.000; 534 en les de 5.001 a 20.000; i 601 en la de més de 20.000, és a dir, Lleida ciutat.

² Construïda donant el valor 4 a “sempre”, el 3 a “molt sovint”, el 2 a “alguna vegada” i l'1 a “mai”.

Gràfic 1. Assistència a activitats socials i culturals.

Concretant més, podem observar que l'assistència a activitats és més elevada entre les dones (mitjana 2,21) en comparació als homes (2,06); entre els autòctons (2,17) en comparació a les persones d'origen estranger (1,96); i té relació inversa amb el nombre d'habitants de la població de residència de l'enquestat. És a dir, a major nombre d'habitants menys participació (mitjana de 2,56 en poblacions de menys de 1.000 habitants; de 2,32 en les de 1.001 a 5.000; de 2,03 en les de 5.001 a 20.000; i d'1,92 en les de més de 20.000, és a dir, Lleida ciutat).

A les persones que no hi assistien sempre (és a dir, els que respongueren “molt sovint”, “alguna vegada” o “mai”) se'ls preguntà sobre els motius de no assistir-hi amb més freqüència i el més argumentat és no tenir temps (45,5%) i relacionat amb la manca de temps l'argument de que “no pot per tenir persones a càrrec” (4,9%). A més, també s'indica que no agrada el que organitzen (23,5%)³, no coneix les activitats que es realitzen (13,1%)⁴, no pot per motius físics (9,7%), hi ha poca oferta d'activitats (3,7%)⁵, fa altres activitats que li agraden més (2,7%) i no es queda a la població (2,1%).

Una altra forma d'analitzar la participació social és coneixent les **entitats i associacions en les que col·laboren els lleidatans**. Poc més de la mitad (54,4%) no col·labora amb cap entitat o associació però la resta sí que ho fa⁶. Tot i que la pregunta no s'ha formulat de la mateixa manera, al comparar els resultats del nostre estudi amb els del darrer sondeig d'opinió del Centro de Investigaciones Sociológicas la col·laboració amb

³ És significatiu l'increment d'aquesta resposta entre els joves de 16 a 25 anys (38,1% indica que no li agrada el que s'organitza).

⁴ Aquesta resposta es relaciona amb el nombre d'habitants de la població on resideixen els enquestats, a més tamany més resposta de que no coneixen el que es fa: 3,8% en poblacions de menys de 1.000 habitants; el 8,1% en les de 1.001 a 5.000; l'11,9% en les de 5.001 a 20.000; i el 20,1% en la que en té més de 20.000, és a dir Lleida ciutat.

⁵ Aquesta resposta prové principalment de les localitats amb menys de 1.000 habitants (on augmenta fins el 19,1%).

⁶ Tenint en compte que un 3,9% no respon a la pregunta.

entitats i associacions és major en les comarques de Lleida en comparació a tot el territori espanyol⁷. Aprofundint més en els resultats obtinguts, entre els que col·laboren (41,7%) es pot observar com aquesta implicació es relaciona amb: el sexe (més col·laboració entre les dones⁸); l'edat, de forma que a més edat més col·laboració⁹; ser autòcton o estranger¹⁰; i el nombre d'habitants de la població de residència, de forma que a més habitants menys col·laboració amb entitats i associacions¹¹.

La dispersió d'entitats en les que es col·labora és elevada, i com s'indica tot seguit les respostes més freqüents han estat: el 9,4% col·labora amb Creu Roja, el 5,6% amb Càritas, el 5,5% amb associacions de gènere, el 4,4% amb entitats culturals/identitàries entre altres que es recullen tot seguit.

⁷ Els resultats del sondeig d'octubre de 2013 es poden trobar a: www.cis.es/cis/export/sites/default/-Archivos/Marginales/3000_3019/3001/Es3001.pdf

⁸ El 37,9% dels homes hi col·labora, sent el 45,1% de les dones.

⁹ El 35,9% dels que tenen entre 16 i 25 anys col·labora, tot i que sigui ocasionalment; sent el 38,2% dels que tenen entre 26-45 anys; el 44,5% dels de 46 a 65; i el 46,9% dels de més de 65 anys.

¹⁰ Menor col·laboració amb entitats i associacions entre les persones d'origen estranger (28,7% col·labora) que entre les autòctones (44,4%).

¹¹ Sent el 52,4% els que col·laboren en poblacions de menys de 1.000 habitants; el 51,1% en les de 1.001 a 5.000; el 38,6% en poblacions de més de 5.000 habitants i fins 20.000; i el 33,1% en les de més de 20.000, és a dir, a Lleida ciutat.

Taula 1. Entitats i associacions col·laboren els residents a les comarques de Lleida.

	TOTAL	SEXE		EDAT				PAIS DE NAIXEMENT		HABITANTS EN LA POBLACIÓ DE RESIDÈNCIA			
		Home	Dona	Menys 25	26-45	46-65	Més de 65	Autòctons	Estrangers	Menys 1000	1001-5000	5001-20000	Més 20000
En Cap	54,4	57,9	51,2	61,5	57,3	51,5	49,5	51,9	66,3	45,4	44,8	58,2	61,6
Creu Roja	9,4	8,0	10,7	7,4	6,9	10,3	13,7	9,3	9,7	7,0	6,7	10,9	10,8
Càritas	5,6	5,5	5,7	3,0	5,6	6,0	6,7	5,1	7,8	3,3	5,4	7,1	5,5
Associació de gènere	5,5	0,6	10,2	0,4	3,9	8,9	5,8	6,6	0,6	12,8	11,1	2,1	1,7
Entitats cultural/identitàries	4,4	4,9	3,9	3,0	5,8	4,7	2,1	5,0	1,6	4,8	5,7	5,1	2,7
Altres entitats i ONG's	3,8	3,8	3,8	4,8	4,0	3,9	2,4	4,5	0,6	2,6	5,2	3,0	4,2
Entitats esportives	3,1	5,6	0,8	2,2	2,7	4,4	2,1	3,4	1,6	3,3	8,0	2,6	0,3
Associació per edat	2,9	3,2	2,6	4,8	1,4	1,3	7,3	3,5	-	8,4	4,6	0,7	1,2
Centre cívic/casal de barri o poble	2,7	1,9	3,3	2,2	2,6	2,6	3,3	3,1	0,6	3,3	2,1	2,8	2,3
Entitats socials assistencials no religioses	2,6	2,3	2,8	0,9	1,9	4,2	1,8	2,8	1,3	3,3	1,0	3,0	2,8
Entitats defensa salut/sanitat	2,1	1,5	2,7	3,9	1,1	2,4	2,1	2,5	0,3	1,8	2,6	2,1	2,0
Associacions de Mares i Pares d'Alumnes	1,6	1,0	2,2	-	3,7	0,8	0,3	1,8	0,9	3,7	0,8	2,2	0,7
Esglésies i centres religiosos	1,1	1,0	1,2	0,4	0,8	1,0	2,4	1,3	0,3	0,7	1,0	0,9	1,3
Llars de jubilats	1,0	1,1	0,9	-	0,2	1,1	3,0	1,1	0,6	1,5	2,6	0,2	0,5
Associacions per origen	1,0	1,7	0,3	0,9	2,3	0,2	0,3	0,1	5,0	0,4	1,5	1,5	0,5
Altres entitats religioses de serveis socials	0,9	0,7	1,2	0,4	1,0	1,1	0,9	1,0	0,6	1,5	1,0	0,6	1,0
Altres associacions/entitats escolars/educatives	0,9	0,9	1,0	2,6	0,8	0,6	0,6	1,1	-	0,4	1,0	1,1	1,0
Associacions de veïns	0,9	0,9	0,9	0,4	0,5	1,5	0,9	1,0	0,3	1,5	0,8	-	1,5
Entitats de defensa de la natura	0,7	0,8	0,5	0,4	1,0	0,8	-	0,8	-	1,8	0,5	0,7	0,2
Partits polítics	0,3	0,3	0,2	0,9	-	0,3	0,3	0,3	0,3	-	-	0,6	0,3
Sindicats	0,1	-	0,2	-	0,2	0,2	-	0,1	-	-	-	0,2	0,2
Altres	2,3	1,9	2,7	3,9	1,4	2,9	1,8	2,6	0,9	5,9	2,1	2,8	0,5
Ns/Nc	3,9	4,2	3,7	2,6	4,5	4,0	3,6	3,7	5,0	2,2	4,1	3,2	5,3

Tot i que no arriben a la mitad els lleidatans que col·laboren, la **percepció del que és la participació i col·laboració amb entitats i associacions** és positiva. El 33,4% dels enquestats creu que participar-hi és “molt positiu”, el 51,7% és “positiu”, l’1,9% “negatiu” i el 0,1% “molt negatiu” (el 12,9% no respon a la pregunta). La mitjana (3,36)¹² ens indica que, tot i que no es faci amb la mateixa intensitat, es creu que la participació en les associacions i entitats comporta beneficis per la societat i per les persones. És a dir, ha quallat el discurs que implicar-se en entitats i associacions és positiu, altra cosa és que es faci o es pugui fer.

Aprofundint més, els motius de creure que aquesta participació és positiva són que potencia la relació entre les persones (41,4%), permet ajudar els altres (32,1%), defensa els interessos de grup (23,8%), permet fer activitats que agraden (16%), suposa un enriquiment personal i cultural (9,9%), suposa compartir la presa de decisions (8,2%), entre altres qüestions que es recullen tot seguit.

¹² Construïda donant el valor 4 a “molt positiu”, el 3 a “positiu”, el 2 a “negatiu” i el 1 a “molt negatiu”.

Taula 2. Motius creu és positiva la participació.

	TOTAL	SEXE Home	SEXE Dona	EDAT Menys 25	EDAT 26-45	EDAT 46-65	EDAT Més de 65	PAIS Autòctons	PAIS Estrangers
Potencia la relació entre persones	41,4	38,9	43,8	35,6	42,7	41,2	43,8	43,6	30,4
Permet ajudar els altres	32,1	34,0	30,3	34,1	30,6	33,1	31,3	30,6	39,6
Permet defensar interessos de grup	23,8	25,2	22,6	24,0	26,5	23,6	19,1	23,4	26,0
Permet fer activitats que agraden	16,0	13,7	18,2	14,9	14,3	16,5	19,1	17,4	8,8
Enriquiment personal i cultural	9,9	9,6	10,1	11,1	12,4	8,6	6,6	10,4	7,2
Compartir/participar en la presa de decisions	8,2	8,8	7,7	7,7	10,6	7,7	5,1	8,3	8,0
Per satisfacció personal	4,2	2,6	5,8	7,7	3,3	3,2	5,5	4,8	1,2
Per informació (personal)	0,4	0,1	0,6	0,5	0,2	0,6	0,4	0,5	-
Altres	2,2	2,7	1,6	1,9	1,5	3,0	1,8	2,3	1,6
Ns/Nc	4,4	5,8	3,2	5,3	5,4	3,7	3,3	3,7	8,0

Per altra banda, entre aquells que en fan una valoració negativa (recordem que només és el 2% de la mostra), l'argumentari més utilitzat és la poca claredat de la gestió econòmica d'entitats i associacions, la defensa d'interessos particulars que es fa, la poca democràcia interna, entre altres.

Taula 3. Motius creu és negativa la participació.

	TOTAL	SEXE Home	SEXE Dona	EDAT Menys 25	EDAT 26-45	EDAT 46-65	EDAT Més de 65	PAIS Autòctons	PAIS Estrangers
Poca claredat en la gestió econòmica	33,3	31,8	35,7	-	20,0	30,0	60,0	46,2	-
Defensa interessos d'uns pocs	13,9	18,2	7,1	-	13,3	-	30,0	15,4	10,0
No es potencia la participació interna	11,1	9,1	14,3	-	13,3	20,0	-	11,5	10,0
No organitzen res	8,3	13,6	-	-	6,7	10,0	10,0	7,7	10,0
Manca de temps	2,8	4,5	-	-	6,7	-	-	-	10,0
Hi ha/genera molts conflictes	2,8	-	7,1	-	-	10,0	-	3,8	-
Altres	13,9	18,2	7,1	-	26,7	10,0	-	7,7	30,0
Ns/Nc	25,0	18,2	35,7	100,0	26,7	20,0	20,0	19,2	40,0